

NR 18
FEB. 2013

SMUK

nyheds magasin

INDHOLD

Alle artiklerne i Nyhedsmagasinet er skrevet af journalist Jacob Svendsen

03 Kære læser

Forord ved Thomas Späth, orkesterchef

03 Kære medlemmer

Forord ved Leo Petersen, Formand for Støtteforeningen

04 Goddag og farvel

Peter Ettrup Larsen er ny chefdirigent i SMUK. René Bjerregaard Nielsen har sagt farvel og på gensyn

07 Portræt af en musiker

Lars M. Birkelund Olsen spiller på et af de største blæseinstrumenter i SMUK.

08 Gunhild Carling

Sverige har en vaskeægte multimusiker. Hun hedder Gunhild Carling og spiller på et hav af instrumenter. I løbet af foråret spiller hun med SMUK.

09 Kort nyt – om kommende koncerter, begivenheder mv.

Læs blandt andet om indvielsen af nye lejligheder til udsendte soldater, om forårets nationale mærkedage samt SMUK deltagelse ved Holmboefestivalen i Horsens.

13 Soldatergrav bliver indviet

79 sønderjyder ligger begravet på den danske soldaterkirkegård i Braines i Frankrig. Kirkegården er et vigtigt monument for de op mod 6000 faldne sønderjyder i Første Verdenskrig, og den er netop blevet renoveret. SMUK deltager ved indvielsen.

15 Nytårskoncerten 2013 blev et brag

Der var masser af god musik og sjov, da Malene Mortensen, Søren Pilmark og SMUK inviterede indenfor til årets nytårskoncert.

16 En søndag på Als

SMUK deltager igen ved den store open air-koncert ved Augustenborg Slot. Arrangementet bliver i år gentaget ved Nyborg.

17 Historien bliver genoplivet

I 2014 bliver der masser af liv på de gamle skanser ved Dybbøl. Her bliver 150-året for nederlaget i 1864 markeret. SMUK deltager ved begivenheden, og forberedelserne er i fuld gang. SMUK indspiller cd med bl.a. C. C. Møllers berømte Bataillemarch.

20 Koncertkalender

KÆRE LÆSER

Så er forårets SMUK Nyhedsmagasin igen på gaden, og endnu engang fyldt med nyheder om vores mange aktiviteter, både bagudrettet og fremadrettet. Denne gang har vi haft så mange aktiviteter og nyheder som vi gerne ville fortælle om, at vi er blevet nødt til at være ret selektive, for at kunne holde os inden for den magiske grænse, hvor portoudgifterne ikke løber løbsk. I skrivende stund er vi ved at runde vores nytårskoncerter af. Det har været en sand fornøjelse at spille for ca. 7.500 publikummer, ved 11 koncerter i 7 forskellige byer, med dirigent Bjørn Sagstad og solisterne Malene Mortensen og Søren Pilmark. Vi arbejder målrettet mod at være Forsvarets Musikalske Ambassadører, og komme ud til så mange publikummer som muligt. Det lykkes til fulde når vi i løbet af januar måned spiller vores populære nytårskoncerter.

Jeg vil gerne endnu en gang benytte lejligheden til at sige pænt farvel til René Bjerregaard Nielsen, som stoppede som musikdirigent ved SMUK ved udgangen af november 2012. René har været en del af SMUK i ni år og har en stor del af æren for den udvikling, SMUK har gennemlevet det seneste årti. Han har været med til at gøre orkesteret endnu mere folkeligt og styrket både den folkelige og militære opbakning. Jeg er samtidig glad for at René har lovet at vi altid kan trække på ham, hvis vi har brug for hans kompetencer ud i fremtiden.

I enhver kulturinstitution er det nødvendigt af og til at udskifte den kunstneriske ledelse for at sikre den fornødne kreative udvikling, det er en ganske naturlig proces. Det er derfor med stor glæde, at jeg kan afsløre at vores nye chef-dirigent bliver Peter Ettrup Larsen, som er startet ved SMUK per 1. februar 2013. Han er en meget kompetent og erfaren dirigent og kulturpersonlighed, som både i kraft af sin faglighed og sine personlige egenskaber, vil være en stor gevinst for SMUK.

Der skal lyde et varmt velkommen til Peter, og som I kan læse længere inde i magasinet så vil der være rig lejlighed til at komme til at opleve ham, sammen med SMUK, i løbet af sæsonen.

God læselyst og på genhør

THOMAS SPÄTH
Orkesterchef

KÆRE MEDLEMMER

Så tager vi igen fat på et nyt år. I langt de fleste sammenhænge er et årsskifte signalet til nye oplevelser og vedligeholdelse af de gode traditioner. Ved SMUK støtteforenings generalforsamling i november 2012 kunne vi meddele, at vi fastholder de nuværende kontingentpriser på henholdsvis 70 og 100 kr. for enkelt- og husstandsmedlemskaber. Den uændrede pris er ikke et udtryk for stagnation, tværtimod så har vi planen fyldt op med aktiviteter, og kan få det til at hænge sammen økonomisk, så vi på den måde kan vedligeholde en stærk støtteforening. I maj får SMUK fornemt besøg af det musikalske vidunder Gunhild Carling til en koncert på Kulturhus Harmonien. Vi tilbyder billetter til en meget fordelagtig medlemspris på denne store koncertoplevelse. Den 18. august spiller SMUK igen på "En Søndag på Als", hvor vi arrangerer den traditionelle tur fra Haderslev. Vi har fået et godt tilbud på medlemsbilletter, så turens pris bliver tæt på 2012 prisen. Som noget nyt afholdes den samme koncert i Nyborg den 23. august, og vi kan tilbyde billetter til den samme medlemspris, som er gældende for Als koncerten.

Vi har tidligere arrangeret ture, hvor formålet har været at give medlemmerne en oplevelse af militærmusikken, som SMUK er en del af. I august har vi fået mulighed for at besøge Marinens Tambourkorps i København. Tambourkorpset er marinens officielle orkester og består af 23 faste musikere og en skiftende antal værnepligtige musikere. Ud over en rundvisning og historien om korpset får vi en eksklusiv koncert. Turen starter fra Haderslev, og der bliver mulighed for opsamling under vejs. Vi har valgt at lave dagen som en heldagstur, hvor vi slutter af med Disneys Aladdin – the musical, som opføres i operahuset i København, hvor kendte ansigter fra SMUK medvirker. Ud over selve forestillingen forsøger vi at få en rundvisning i operahuset.

Turene og rabatbilletter udbyder vi via SMUKs hjemmeside, e-mails og ved koncerter her i foråret og sommeren. Derudover er der altid mulighed for at kontakte os på telefon 61 78 11 32 eller på stoet@smukmusik.dk

Bestyrelsen og jeg håber, at I vil tage godt imod tilbudene og ønsker jer en række gode koncertoplevelser.

LEO EBBESEN PETERSEN
Formand for SMUK Støtteforening

SMUK ansætter anerkendt dirigent

Peter Ettrup Larsen, der blandt andet uddanner Finlands militærdirigenter på Sibelius Akademiet i Finland, er blevet ansat som ny chefdirigent i SMUK.

Mange kender Peter Ettrup Larsen som en del af dommerpanelet i DRs program Maestro. Peter Ettrup Larsen er imidlertid meget mere end det. Den erfarne dirigent er kendt for at arbejde på et meget højt musikalsk niveau. Og så kender han de danske militærorkestre bedre end de fleste. Han har nemlig stået i spidsen for dem alle ved flere lejligheder. Derfor kender han også SMUK, som han nu skal have det kunstneriske ansvar for.

- Det er et fantastisk orkester. Det er levende, engageret og har et kæmpe potentiale, og jeg får lov at arbejde med nogle mennesker, der er enormt dedikerede. Og jeg var ikke et sekund i tvivl om, at jeg gerne vil samarbejde med musikkorpset, siger Peter Ettrup Larsen og tilføjer, at orkesterets evne og vilje til hurtigt at kunne omstille sig er i verdensklasse.
- Og jeg skal være med til at finpudse og fintune den maskine, siger han.

■ INGEN GRÆNSER

Den nye chefdirigent understreger værdien af SMUK i forhold til at gøre folk bevidste om vores fælles historie. For i musikken er historien forankret, og den kan bruges til at sætte fokus på særlige historiske begivenheder gennem alle stilarter.

- I SMUK er jeg ikke fastlåst i begrænsede musikalske genrer. I et symfonisk orkester vil musikken normalt være mere snæver, men i et militærorkester kan man beskæftige sig med alt fra barok til rock.

- Jeg håber, vi kan profilere orkesteret mere tydeligt, for det har stor kulturel værdi for hele regionen, siger Peter Ettrup Larsen.

■ DAV RAMBO

Han vil desuden arbejde for, at publikum i alle aldre tager SMUK til sig. Især unges kendskab til orkesteret kan godt forbedres. I den forbindelse mindes Peter Ettrup Larsen sin første optræden i selskab med SMUK. Det var til en gymnasiekoncert i Kolding.

- Jeg husker tydeligt den skepsis, eleverne havde i forhold til SMUK, og hvordan nogle blandt andet sagde "dav Rambo". Men da Per Hyttel var solist i "Great balls of fire", stod de alle op og råbte begejstret. Mange har et stereotyp billede af, hvad et militærorkester er, men når de først hører det, overgiver de sig.

Peter Ettrup Larsen er foreløbig tilknyttet SMUK for et år.

Peter Ettrup Larsen skal dyrke detaljen

Musikkorpset har høje forventninger til, at den nyansatte chef dirigent kan løfte SMUK til et endnu højere musikalsk niveau.

Peter Ettrup Larsen er blevet tilknyttet SMUK med virkning fra den 1. februar 2012.

- Han får det overordnede musikalske ansvar, både i det daglige og i forhold til vores musikalske målsætninger. Samtidig bliver han vores musikalske ambassadør udad til. Jeg har store forventninger til, at han kan bringe os videre og sikre ny udvikling for orkesteret, siger Thomas Larsen Späth og tilføjer, at Peter Ettrup Larsen desuden har et stort netværk, som SMUK håber at kunne trække på.

Den nye chefdirigent slipper dog for at holde styr på kontrakter, økonomi og administrative papirstakke.
- Alt det administrative bliver han ikke en del af, slår orkesterchef Thomas Larsen Späth fast, Peter skal alene koncentrere sig om det som har at gøre med musikken.

■ MUSIKALSKE BYGGEKLODSE

Peter Ettrup Larsen er kendt for at have en evne til meget præcis at kunne høre, hvor i musikken der er plads til små forbedringer.

- Derfor kan han holde fokus på, at vi får en endnu højere kvalitet i musikken og i vores sammenspil. Musik består af en masse forskellige små byggeklodser, der alle skal være perfekte for, at musikken bli-

ver rigtig god. Peter Ettrup Larsen skal ind og arbejde med detaljen.

Orkesterchefen nævner, at eksempelvis dynamik, balance og præcision er nogle af de "byggeklodser", som Peter Ettrup Larsen skal slibe endnu finere.

- Det er fortsat orkesterchefen, der har det overordnede ansvar og tager de administrative beslutninger. Men omkring det kunstneriske vil der selvfølgelig været et tæt samarbejde med den nye chefdirigent. Det vil dog ikke ændre på den tradition vi har for at have en god og sund dialog i hele SMUK, hvor alle har mulighed for at tage del i både projekter og beslutninger, siger orkesterchefen.

Som kunstnerisk ansvarlig vil Peter Ettrup Larsen lede SMUK ved flere koncertprojekter i løbet af året. Orkesteret vil dog stadig indimellem benytte gæst-dirigenter for fortsat at få nye impulser udefra.

- Jeg synes, at Forsvaret og SMUK kan være rigtig stolte over det musikalske niveau, som den samlede musikvirksomhed har nået. Vi spiller med i toppen af den musikalske superliga. Det er en af årsagerne til, at vi ikke har problem med at hverve nye musikere, og at vi kan tiltrække kapaciteter som Peter Ettrup Larsen, understreger Thomas Larsen Späth.

RUNDT OM PETER ETTRUP LARSEN

Peter Ettrup Larsen (f. 1965) er uddannet dirigent hos professor Jorma Panula på Sibelius Akademiet i Helsinki, Finland.

Han har i dag en international karriere som dirigent og er desuden lektor i direktion ved Sibelius Akademiet.

Foruden dirigentuddannelsen har Peter Ettrup Larsen diplomeksamen i klarinet fra Det Kgl. Danske Musikkonservatorium i København og er cand.mag. i musikvidenskab og retorik fra Københavns Universitet.

Som forfatter og komponist har han flere udgivelser på samvittigheden og er desuden en efterspurgt oplægsholder i erhvervslivet samt ved kongresser, hvor han fokuserer på betydningen af kropssprog og musisk kommunikation.

CHEFDIRIGENT OPTRÆDER I CIVIL

Efter nøje overvejelser er det blevet besluttet at Peter Ettrup Larsen ikke skal bære uniform, når han dirigerer SMUK. Han skal derimod optræde som civil.

Du kan læse mere om Peter Ettrup Larsen på www.ettruplarsen.dk

René Bjerregaard Nielsen sagde farvel med manér

René Bjerregaard Nielsen har nu givet dirigentstokken videre til Peter Ettrup Larsen.

René Bjerregaard Nielsen var blot 27 år, da han fik tjansen som musikdirigent i SMUK. Hele ni år i uniformen blev det til.

René er en fantastisk musikdirigent, han har været en del af SMUK i en lang årrække og har en stor del af æren for den udvikling, SMUK har gennemlevet det seneste årti. Han har været med til at gøre orkesteret endnu mere folkeligt og styrket både den folkelige og militære opbakning, siger orkesterchef Thomas Larsen Späth.

■ SPILLEDE HARMONIKA

Årets fødselsdagskoncert for Telegrafregimentet på Fredericia Teater onsdag den 28. november var René Bjerregaard Niensens sidste koncert som fastansat musikdirigent i SMUK.

På sin typiske humørfyldte facon tog han fusen på både publikum, solister og orkester, da han efter sid-

ste ekstranummer fandt en god, gammeldags harmonika frem og spillede nummeret "Smile", i øvrigt sammen med medlem af forsvarsudvalget, Jakob Bjerregaard, og sagde på den måde farvel med manér.

To dage senere, fredag den 30. november, var det orkesteret, der sagde farvel til René Bjerregaard Nielsen. Det skete ved en reception i Slesvigske Musikhus.

- Det var en meget, meget flot dag, med mange fine taler. En dag jeg aldrig glemmer, siger René Bjerregaard Nielsen.

- Orkesteret sang en lille sang, de havde skrevet, det var herligt, og dagen var lige som den skulle være, tilføjer den nu forhenværende chefdirigent i SMUK.

■ HJÆLPER FORTSAT

Helt sluppet SMUK har René Bjerregaard Nielsen dog ikke. Orkesteret har allerede benyttet ham som dirigent ved flere lejligheder i 2013, og det vil også være René Bjerregaard Nielsen, der svinger dirigentstokken ved årets Lysfest samt til Gabrielsdagen ved Telegrafregimentet.

- Jeg er rigtig glad for, at vi fortsat kan benytte René som dirigent. Han har stor praktisk erfaring og kender de begivenheder, vi ofte spiller til. Det er derfor helt oplagt at fortsætte det gode samarbejde, siger

Thomas Larsen Späth og tilføjer, at i ethvert orkester er det nødvendigt af og til at udskifte dirigenten for at sikre den kunstneriske udvikling.

René Bjerregaard Nielsen glæder sig til gensynet med musikkorpset.

- SMUK har en særlig plads hos mig, og jeg er meget bæret over, at de gerne vil fortsætte samarbejdet.

LARS VAR FOR GENERT TIL AT SIGE NEJ

Det var en musiklærer, der bragte Lars M. Birkelund Olsen og tubaen sammen. Nu er han tubaist i SMUK.

Han mestrer kunsten at føre trommestikkerne og holde takten. Nu vil han noget mere. Han vil lære trompeten at kende og have mulighed for at spille solo.

Lars M. Birkelund Olsen er 11 år og har drømmene på plads, men musiklæreren vil det anderledes.

- Han sagde, at mine læber var alt for store til at spille trompet, og at jeg i stedet skulle spille tuba. Han fandt en tuba frem, og jeg var for genert til at give ham den tilbage, siger Lars og fortsætter med humør i stemmen:

- Da jeg kom hjem med den store kasse i favnen, sagde min mor: Lars, hvad har du dog gjort?

På den måde begyndte historien om Lars M. Birkelund Olsen og det store, dybe instrument. Instrumentet, der har bragt tubaisten til SMUK.

DET BEGYNDTE PÅ FYN

Egentlig blev Lars M. Birkelund Olsens glæde ved at spille i et militær-orkester slet ikke vakt i SMUK. Efter tiden på konservatoriet i København blev han nemlig ansat i Musikkorps Fyn. Det var her, han fik smag for at spille i et orkester, hvor støvletramp også er en del af hverdagen. Han kan godt lide at marchere, men mest holder han af de mange musikalske udfordringer, der følger med ved at spille i militær-orkester. Musikkorps Fyn blev imidlertid lukket, og Lars søgte derfor en ledig stilling hos SMUK og vandt konkurrencen.

SKABER FUNDAMENT

41-årige Lars M. Birkelund Olsen forklarer, at tubaen er med til at lægge det klanglige fundament i orkesteret.

- Det er et basinstrument, og der er ikke mange store komponister, der har skrevet soloer til os, men vi er uundværlige, griner Lars.

Men det er ikke kun på tuba, at Lars har gjort sig selv uundværlig. Han er nemlig med til at arrangere en del af den musik, SMUK spiller.

- Jeg er måske en lidt sjov person. Jeg har været bankmand, og jeg kan godt lide struktur, matematik og at få ting til at hænge sammen. Jeg ved godt, det lyder mærkeligt, men jeg synes faktisk, det er sjovt at lave min selvangivelse, siger Lars, og forklarer, at det minder meget om matematik, når man arrangerer musik.

For musikken skal nedfældes i noder, som i forhold til toner og instrumenter skal gå op.

EN LILLE BRIK

Selv om Lars M. Birkelund Olsen ikke længere skulle spille i Musikkorps Fyn, betød det ikke, at Fyn slap sit tag i ham. I syv år dirigerede han Lindø Concertband, der holdt til på Lindøværftet. Og han holder af at dirigere, fortæller han.

- Når man spiller i et orkester, er man en lille brik i en stor helhed. Når man dirigerer, dirigerer man helheden og kan skrue op og ned for forskellige musikalske parametre, siger Lars.

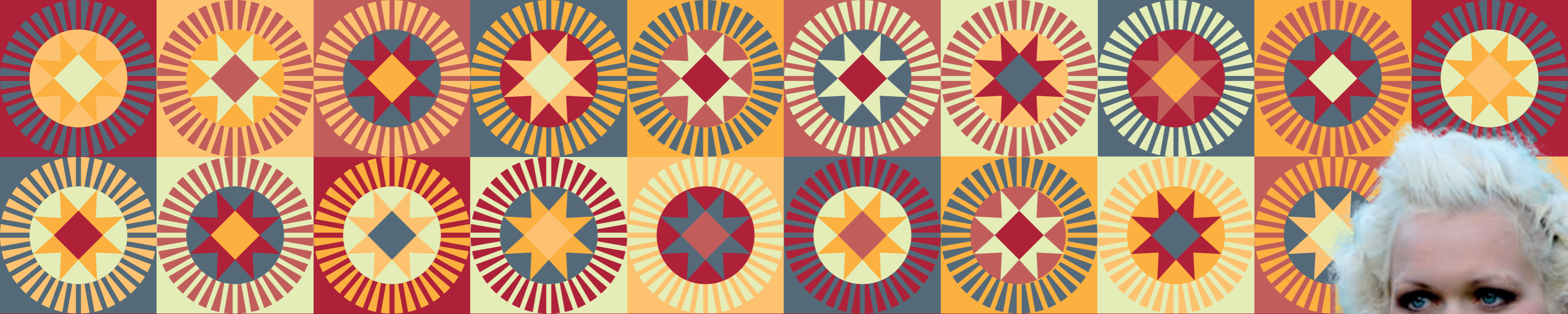
Ifølge ham gavner hans dirigentvirksomhed også hans virke i SMUK. Det gør ham nemlig til en bedre tubaist.

- Man lærer sin rolle bedre at kende, og man lærer at udfylde sin rolle bedst muligt, forklarer han. Engang var Lars M. Birkelund Olsen 11 år og drømte om at spille trompetsoloer. Trompetsoloer blev det aldrig rigtigt til, men Lars giver nu ofte soloer på sin tuba. Og selvom han har nok at gøre med at betjene det store instrument, er der som regel også plads til smil og sjove indslag. På den måde er han med til at føje humør til nytårskoncerten, når han giver den som ballerina i lyserødt tyl eller er en del af et tubaspillende boyband bestående af musikere fra SMUK.

FARVEL TIL RENÉ

- HUN ER ET MULTITALENT OG EN STOR KUNSTNER

SMUK spiller i maj to koncerter sammen Gunhild Carling, der som musiker og sangerinde forlængst har slået sit navn fast i Sverige. SMUK og publikum har noget at se frem til, mener dirigent David Riddell.

Trompetist i SMUK Martin Knudsen har engang til en nytårskoncert lavet et nummer, hvor han lod som om, han spillede på to trompeter på én gang. Bag scenen stod to musikere og spillede synkront med Martin Knudsen, og på den måde var der "lyd" fra begge trompeter.

Det musikalske multitalent Gunhild Carling behøver ikke at lade som om. Hun kan rent faktisk spille på tre trompeter på en gang og uden snyd. Hun kan også spille på banjo og trompet samtidigt.

- Og så spiller hun basun, kontrabas, sækkepibe, obo, blokfløjte og harpe, og hun stepper og synger, fortæller dirigent David Riddell.

Han leder til dagligt Randers Kammerorkester, men har optrådt med Gunhild Carling fire gange i Norge. Det er også ham, der skal lede de to koncerter med SMUK og den svenske multimusiker.

■ ET UNIKUM

David Riddell kender ingen, der ligesom Gunhild Carling kan spille på tre trompeter på én gang.

- Jeg ser frem til alle koncerter, men jeg ser især frem til at arbejde sammen med Gunhild Carling igen. Det var meget spændende sidste gang, siger han. Han beskriver den svenske musiker som en charmerende person, der er nem at arbejde sammen med. Og så rummer hun en masse musikalske sider. - Hun er et multitalent og en stor entertainer, siger David Riddell.

SMUK har tidligere, bl.a. i forbindelse med en række koncerter med Povl Dissing, optrådt under David Riddells ledelse. Riddell er i sig selv en entertainer, der ikke går af vejen for at krydre koncerterne med kvikke bemærkninger til publikum.

Der er således lagt op til et møde med unik musikalitet, show og humor, når SMUK, Gunhild Carling og David Riddell sætter hinanden stævne i slutningen af maj.

GUNHILD CARLING BEGEJSTRER I SVERIGE

Gunhild Carling har sammen med de to bands Carling Big Band og Carling Family taget hjemlandet Sverige med storm. Hun spiller for fulde huse og Dagbladet Skånska Dagbladet anmeldte i januar i år en koncert med Gunhild Carling og skrev blandt andet om sangerinden: "Denne herlige spontane musiker, som foruden at hun både spiller og synger bedre end de fleste i branchen, også har en publikumskontakt, som kan gøre hvilken som helst præst eller revykunstner grøn af misundelse".

Overalt bliver hun beskrevet som en dygtig musiker med masser af humør og energi. Sydsvenskan går så vidt som at kalde Gunhild Carling for intet mindre end et fænomen.

TID: Tirsdag den 28. maj kl. 20.00
STED: Amfiscenen ved Skanderborg Kulturhus (i tilfælde af dårligt vejr flyttes koncerten til koncertsalen i Kulturhuset).
BILLETSPRIS: Gratis adgang.

TID: Onsdag den 29. maj kl. 20.00
STED: Kulturhus Harmonien, Haderslev
BILLETSPRIS: Kr. 150,- inkl. gebyr
Medlemmer af SMUK Støtteforening Kr. 100,- inkl. gebyr.
BILLETSALG: www.billetten.dk samt Haderslev Turistbureau

HISTORIEN OM GUNHILD CARLING begynder i Göteborg i 1982, hvor familien Carling starter med at turnere som jazzband. På det tidspunkt er Gunhild Carling blot otte år og spiller trombone. Tre år senere modtager Gunhild Carling Louis Armstrong stipendium. I 1990'erne er der for alvor gang i familiebandet, der turnerer rundt i hele Europa. I 1998 spiller Gunhild Carling med i den svenske julekalender på STV. Især i de seneste år har 37-årige Gunhild Carling blandt andet via en række optrædener på svensk tv slået sit navn fast.

kort nyt

Publikum får lov at se orkesteret gennem dirigentens briller

Fra torsdag den 7. marts til søndag den 10. marts fejrer Horsens for 13. gang den danske komponist Vagn Holmboe, der blev født i 1909 i netop Horsens. Det sker med en række arrangementer rundt omkring i byen.

SMUK optræder under ledelse af Peter Ettrup Larsen på Horsens Kunstmuseum. Det bliver i øvrigt første gang, han står i spidsen for musikorpset som orkestrets kunstneriske leder.

Til koncerten får publikum indblik i musikken set med dirigentens briller, og der venter en festlig, informativ og interaktiv koncertoplevelse med klassisk musik i bredeste forstand. Publikum får desuden mulighed for selv at få fingrene i dirigentstokken.

- Vi er rigtig glade for at få lejlighed til at medvirke ved en af de store klassiske musikfestivaler i Danmark. Men vi kan selvfølgelig ikke lade være med at gøre det lidt anderledes end det, mange forventer. Vi vil meget gerne fortælle om orkesteret og om vores arbejde som en del af Forsvaret og ikke mindst vise, hvordan man egentlig arbejder med musik. Derfor er vi blevet enige med arrangørerne om, at vi laver det som en koncert, hvor vi dels spiller nogle udvalgte værker, dels lader Peter Ettrup tegne og fortælle om orkesteret og det musikalske arbejde, udtaler orkesterchef i SMUK Thomas Larsen Späth Vagn Holmboe døde i øvrigt i 1996.

TID: Søndag den 10. marts klokken 14.00
STED: Horsens Kunstmuseum
BILLETPRISER: Voksen 80 kroner, børn 50 kroner.
BILLETSALG: www.holmboeihorsens.dk

Elever kommer tæt på brændpunkter

I løbet af marts giver SMUK i selskab med oversergent Steffan Klintø eleverne på en række gymnasier og tekniske skoler ikke bare en, men to øjenåbnere. I et musikalsk foredrag giver SMUK eksempler på militærmusikkens funktion og viser samtidig, at nutidens SMUK for længst har børstet støvet af uniformerne, og at orkesteret kan meget mere end at blæse til angreb.

Undervejs beretter Steffan Klintø om, hvordan det er at være udsendt. Om at være væk fra sine pårørende, og om det arbejde, der skal gøres i verdens brændpunkter. Og Steffan Klintø ved, hvad han snakker om. Han har været på en halv snes missioner.

SMUK igen klar til traditionsrig festival

Den 27., 28. og 29. juni rocker Haderslev. Her er det igen blevet tid til Kløften Festival. I fire år har SMUK været med til at sætte gang i løjerne med kendte solister. Sidste år var det Ivan Pedersen og Marie Carmen Koppel, og året før Erann DD og Søs Fenger. SMUK bliver i år flankeret af den velsyngende dansk-amerikanske sangfugl Zindy Laursen, som op gennem 90'erne fejrede store succeser med bandet Cut' N' Move, og senere med Zindy Kuku Boogaloo. Zindy har medvirket i flere musicals bl.a. Snedronningen og RENT på Østre Gasværk og har udgivet flere soloalbums. Pt. arbejder Zindy på en ny plade i New York, men har alligevel fundet tid til SMUK og Kløften. Den karismatiske sanger Bobo Moreno kommer til at holde Zindy ved selskab. Bobo fik sin debut på den danske musikscene i 1988, og har siden optrådt som solist i mange sammenhænge, ligesom han har sunget kor for Sanne Salomonsen, optrådt i TV og været i studiet med D.A.D. Han er en enestående sanger, med et stort repertoire. Det bliver en perfekt start på lørdagens festivalprogram.

Der bliver igen grillet på Gravene

Det begyndte som en spontan, enkeltstående begivenhed, hvor SMUK og SMUK Støtteforening gerne ville sige tak for opbakningen. Musikkorpset var truet af lukning, men mange kræfter kæmpede for, at orkesteret også fortsat skulle eksistere. Siden da er Grill på Gravene blevet en tradition. Og også i år vil der være dejlig musik at finde på Haderslevs centrale torv, hvor der ligeledes vil være mulighed for at få lidt at spise og drikke.

Arrangementet finder sted torsdag den 11. juli, umiddelbart inden musikkorpset går på sommerferie.

TID: Torsdag den 11. juli 2013.
Tidspunktet offentliggøres senere.
STED: Gravene i Haderslev
ENTRÉ: Gratis adgang

Seniorkoncerter med musikere på slap linje

SMUK gæster i år seks byer, hvor orkesteret vil invitere publikum inden for til en af SMUKs mest populære koncertraditioner. Det drejer som seniorkoncerterne, der de sidste mange, mange år har trukket fulde huse.

Til koncerterne i år har SMUK hos de forskellige spillesteder forhørt sig om, hvorvidt de kunne tænke sig en solist, eller om de helst vil have SMUK alene.

Alle har svaret tilbage, at de helst vil opleve SMUK uden selskab på scenen, fordi det giver bedre mulighed for, at publikum kan opleve SMUK på slap line og med solister fra egne rækker.

Se en samlet koncertoversigt på www.smukmusik.dk

Skytsengel bliver fejret med gallamiddag

Telegrafregimentet i Fredericia, som SMUK hører under, har sin helt egen skytsengel. Englen Gabriel, som gav Jomfru Maria beskeden om, at hun ventede Guds søn, blev af paven i 1951 gjort til skytspatron for virksomhed, der omfatter telekommunikation. Derfor markeres Gabrielsdag hvert år den 24. marts - dagen før Mariæ Bebudelse - på Ryes Kaserne, hvor Telegrafregimentet holder til. Det sker med en stor gallamiddag og god musik leveret af SMUK.

Koncert rykker ind i teatersalen

Koncerten til støtte for Veteranhjemmet i Fredericia bliver i år holdt på byens teater, hvilket skyldes de sidste par års koncerter store popularitet. Tidligere har "Tøjhuset" i Fredericia lagt scene til koncerten, men stigende efterspørgsel på billetter til begivenheden har gjort, at koncerten i år altså rykker ind i teaterets sal.

I modsætning til koncerten i forbindelse med Telegrafregimentets fødselsdagsfest, der bliver holdt samme sted, vil SMUK til støttekoncerten i langt højere grad have militærmusikken i højsædet, og mens SMUK til fødselsdagsfesten typisk får hjælp fra en eller to kendte udefra kommende solister samt nogle talenter fra Musicalakademiet, vil solopræstationerne her udelukkende blive leveret af musikere fra SMUK. Veteranhjemmet i Fredericia er et værested for danske soldater, der har været i aktiv tjeneste, - et sted, hvor man kan låne en seng eller mødes over en kop kaffe.

TID: Onsdag den 22. maj 2013 kl. 19.30
STED: Fredericia Teater
BILLETPRIS: Kr. 70,- ekskl. gebyr
BILLETSALG: Fredericia Teaters billetsalg, via www.billetnet.dk eller ved indgangen.

SMUK indvier nyt værested for soldater

KFUM Soldaterhjem åbner nu SoldaterRecreation i Hvorup. Nybyggeriet består af otte et-værelses lejligheder i to bygninger i umiddelbar tilknytning til det eksisterende soldaterhjem. Lejlighederne giver udsendte soldater et sted at bo midlertidigt.

Indvielsen finder sted den 1. marts, og SMUK deltager ved indvielsen. Musikkorpset tager imod gæsterne, og herefter er der fællessang, inden den står på taler og overklipping af snor, hvorefter SMUK igen underholder. Denne gang er Forsvarets musikalske ambassadører dog rykket indendøre.

KFUMs Soldaterhjem i Hvorup ligger lige udenfor Aalborg Kaserne og betjener soldaterne i en af landets største garnisoner.

SMUK INDVIER SOLDATERKIRKEGÅRD NORD FOR PARIS

Først var der penge, så var der ikke, men nu er det lykkedes at få renoveret en kirkegård med særlig historisk betydning for Danmark. SMUK deltager ved indvielsen.

Lørdag den 15. juni sørger SMUK for at lade sine stemningsfyldte toner lyde over en særlig kirkegård ikke langt fra Paris. I byen Braine er der nemlig en gravplads for danske soldater faldet i Første Verdenskrig. Kirkegården er netop blevet renoveret for halvanden million kroner, og SMUK deltager ved indvielsen. Det samme gør blandt andet repræsentanter fra de fire sønderjyske kommuner, den danske ambassade i Paris samt muligvis kulturministeren.

■ EN REDNINGSAKTION

Claus Friis Dall vil også være til stede. Han er chefkonsulent i byrådssekretariatet i Haderslev Kommune og har været med til at iværksætte restaureringen af kirkegården.

Vi satte en redningsaktion i gang for seks år siden, husker han og fortæller, at midlerne i den fond, der skulle sikre vedligeholdelsen af kirkegården, så småt var ved at være brugt op. Derfor tog Haderslev Kommune i samarbejde med de øvrige tre sønderjyske kommuner initiativ til at få fonden tilbage på sporet, ikke mindst økonomisk. Hver kommune støtter nu fonden med 10.000 kroner om året, mens Ellen og Ove Arkils Fond støtter med 15.000 kroner. På den måde er driftsomkostninger dækket ind.

Og der er blandt andet blevet ansat en gartner, der sikrer, at kirkegården altid står i god stand, siger Claus Friis Dall og oplyser, at Haderslev Kommune nu er med til at administrere fonden bag kirkegården.

■ MINISTER I SAMRÅD

I 2010 satte regeringen midler af til danske kulturminde i udlandet. Et af projekterne blev soldaterkirkegården i Braine. Kulturarvsstyrelsen besluttede at støtte projektet med en million kroner.

- I februar 2011 fik Fonden så et endeligt tilsagn fra Kulturstyrelsen, men tre uger senere meddelte samme Kulturstyrelse så pludseligt, at de alligevel ikke ville bevilge pengene, siger Claus Friis Dall.

Det vakte harme i det sønderjyske, og en række sønderjyske folketingspolitikere blev aktiveret og kaldte daværende kulturminister Uffe Elbæk (R) i samråd. Resultatet blev, at kulturministeren hårdt presset ville betale halvdelen, det vil sige omkring 700.000 kroner af renoveringen, men at sønderjyderne selv skulle finansiere den anden halvdel.

- Vi var så heldige, at den sønderjyske rigmand Laurids Jessen, der bor i Luxembourg læste om samrådet. Han ringede til vores tidligere borgmester H. P. Geil, og sagde, at hvis han kunne hjælpe med noget økonomi, så skulle vi bare sige til, siger Claus Friis Dall.

På den måde lykkedes det at finde pengene og få sat kirkegården i stand. Stilen på kirkegården bliver nu lidt mere streng, oplyser chefkonsulenten og forklarer, at besøgende godt må mærke, at kirkegården også er et mindested.

- Det skal ikke være en hyggelig have, som kirkegården næsten er blevet.

Samtidig bliver der sat ti mindetavler op med navn og fødesogn på de knap 6.000 sønderjyder, der mistede livet under Første Verdenskrig.

JAGTEN PÅ DE FALDNE SØNDERJYDER

Under Første Verdenskrig faldt tusindvis af sønderjyder ved fronten. En forening ønskede at give dem en dansk begravelse

Projektiler har ingen følelser, stiller ingen spørgsmål og er ligeglade med politik. De borer sig ind, ødelægger og stjæler liv. Første offer er Frans Ferdinand. Efter ham følger offer efter offer. Omkring ti millioner liv går tabt i årene 1914 til 1918. Blandt dem er mindst 5.323 sønderjyder. 79 af dem finder hvile på en kirkegård i den franske by Braine, 120 kilometer nordøst for Paris.

■ TILLADELSERNE

Tre år efter at Første Verdenskrig er afsluttet, bliver foreningen "Sønderjyske Soldatergrave" oprettet. Foreningens mission er først at finde, dernæst opgrave faldne dansksindede soldater og siden flytte dem til en fælles kirkegård. Foreningen henvender sig til de familier, der har mistet en søn, far eller bror for at få tilladelse til at flytte de faldne. 254 familier giver tilladelse.

Soldaterne gav deres liv på slagmarken, men fik sjældent nogen kiste til gengæld. Adskillige blev liggende ubegravet i ingenmandsland eller hevet om bag skyttegravene for så at blive begravet i en massegrav, når gevæerne for en stund var tavse.

■ 500 FRANC

Efter krigen begynder foreningen Sønderjyske Soldatergrave at lede efter faldne danske soldater, men

har svært ved at finde frem til dem. Foreningen støder imidlertid også på andre udfordringer. At anlægge en kirkegård med passende monumenter er ikke billigt. Hver død soldat, der skal flyttes, koster 500 franc. Den Sønderjyske Fond har doneret 10.000 kroner, hvilket svarer til 27.000 franc til arbejdet med at få etableret en gravplads.

Det lykkes at få lov at placere soldaterkirkegården mellem Soisson og Noyon i den lille by Braine. Mange sønderjyder er faldet ved netop Noyon, og Soisson ligger centralt i det franske jernbanenet.

I 1923 stiller den franske stat et stykke jord til rådighed ved Braine. Jordstykket er omkring 35 meter langt og 56 meter bredt, og der er plads til cirka 300 grave i en lille lund. Før gravpladsen kan etableres, skal en anden kirkegård først fjernes. Her ligger tyske soldater, der ligesom sønderjyderne, er faldet i kamp.

Sønderjyske Soldatergrave har fortsat svært ved at finde frem til de faldne sønderjyder, og i 1923 er blot 30 faldne sønderjyder overført til Braine.

■ GÅR I SAMLET FLOK

Kirkegården bliver officielt indviet den 15. juni 1924, årsdag for genforeningen og Valdemarsdag. Inden indvielsen er der planer om at placere et monument på kirkegården, men mangel på midler gør,

at man nøjes med at opstille et stort kors af egetræ. Der er også planer om at lave en mindelund med mindeplader for alle de faldne, der aldrig blev fundet. Heller ikke det, er der råd til.

Men indviet bliver kirkegården. Den danske og franske delegation samles på stationen i Braine. De har lange jakker på og hattene i hænderne. Sammen vandrer de til kirkegården, her er taler, og pastor Troensegaard-Hansen holder prædiken, inden han spreder jord fra Adsbøl Kirkegård over gravene. Omkring 50 soldater ligger her nu begravet.

Foreningen Sønderjyske Soldatergrave fortsætter jagen på de faldne og finder yderligere 29. De finder også deres sidste hvilested på den danske soldatergrav i det franske.

HADERSLEV, BRAINE OG KIRKEGÅRDEN

I 1956 blev Haderslev og Braine venskabsbyer og er det den dag i dag. Siden 1956 har der årligt været en officiel delegation fra Haderslev i Braine for ved en mindehøjtidelighed med kranse- og nedlæggelser at minde de faldne danske og franske soldater fra første verdenskrig.

Kirkegården i Braine vedligeholdes blandt andet ved hjælp af midler fra Den Sønderjyske Fonds mindelegat, som Haderslev Kommune er administrator for.

Siden etableringen af kirkegården har det været en udfordring at finde penge til drift og renovering. I 1934 giver Den Sønderjyske Fond penge til en tiltrængt renovering og et monument. I 1952 bliver kirkegården igen renoveret ved hjælp af midler fra Den sønderjyske Fond

BORGMESTER SER FREM TIL INDVIELSE

Haderslevs Borgmester Jens Chr. Gjesing (S) glæder sig over samarbejdet med den franske by Braine. Det sikrer blandt andet en sund, mellemfolkelig kulturudveksling mellem de to byer, mener han.

Noget af det, der binder de to byer sammen, er den danske soldaterkirkegård i Braine. Den bliver senere i år genindviet efter endt renovering. Et arbejde, Haderslev Kommune har været stærkt involveret i.

- Det var en historisk tilfældighed, at vi engang kom til at stå for kirkegården, og det har vi gjort siden med stor trofasthed. Nu er de andre sønderjyske kommuner imidlertid også blevet involveret i arbejdet, siger Jens Chr. Gjesing.

Han ser frem til indvielsen, som han regner kraftigt med at deltage i.

- Det er faktisk en stor og rørende oplevelse at besøge kirkegården i Braine og blive mindet om, at der er rigtig mange sønderjyske familier, der blev berørt af Første Verdenskrig. Der er mange, der har oplevet at miste en bedstefar eller en morbror, siger Jens Chr. Gjesing.

- Det rører også mig, hver gang jeg er dernede og ser navnene på de faldne. Stedet holder erindringerne i live om alle dem, der blev dræbt i en krig, der ikke var deres, fordi Sønderjylland var blevet en tysk provins. Og jeg kan ikke lade være med at tænke på, at det er godt, vi har EU og andre ting, så vi ikke slås mere, tilføjer han.

SMUK. NYTÅRSKONCERT 2013

Søren Pilmark fortæller til publikum, at han nu synes, at der mangler en saxofon i SMUK. Herefter synger han en sang om at være saxafhængig og går til saxolog, og nummeret slutter med, at han selv hiver saxofonen frem.

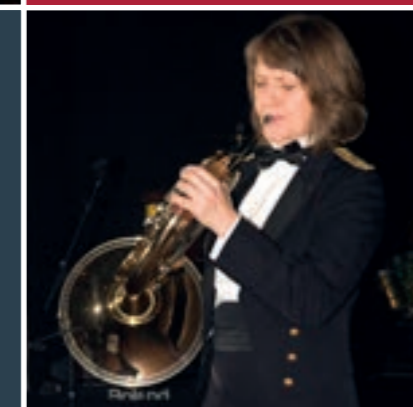
- Kan han virkelig også spille sax? spørger en blandt publikum. Og det kan Søren Pilmark - ligesom han undervejs spiller både klaver og guitar og synger.
- For mig er det helt naturligt at spille på forskellige instrumenter, men nogle gange overrasker det nogen, sagde Søren Pilmark efter koncerten. Her fortalte han også, at han nyder at optræde med SMUK, ikke mindst fordi der har været tale om en helt række af nytårskonserter.
- Man bliver mere og mere tryk ved hinanden, forklarede han.

Malene Mortensen giver en lang række eksempler på sin store stemme. Undervejs fortæller hun, at hun nyder at stå på scenen sammen med Søren Pilmark, en kunstner hun har været fan af, siden hun var barn:
- Og jeg suger al hans erfaring til mig. Det er simpelthen en gave, siger hun. På samme måde satte hun pris på at optræde med SMUK.
- Der er ikke blæsere med i mit eget orkester. Foran SMUK mærker man en større lyd, forklarede hun

Efter nytårskoncerten er applausen vedholdende. I løbet af lidt mere end to timer har publikum sunget med på musikken, grinet, men også næsten grædt. For musikken er varieret, og undervejs spiller SMUK "I skovens dybe stille ro" med Inge Haaning som solist på valdhorn. Melodien bliver spillet med så meget indlevelse og følsomhed, at publikum bliver helt rørt.

AUGUST = sol + sommer + en SMUK Søndag på Als

Søndag den 18. august går det igen løs i Augustenborg Slotspark. Og naturligvis sørger SMUK for fantastisk opbakning til holdet af solister.

Er man til smukke kulisser, dejlig musik eller hyggelig skovturstemning i det grønne, så er Augustenborg Slotspark det helt rette sted at komme søndag den 18. august. Her løber open air-koncerten En Søndag på Als igen af stabelen. Det sker foran det enestående Augustenborg Slot, der har Als Sund lige i baghaven.

Og ud over SMUK vil publikum kunne nyde en gammel kending af koncerten, nemlig Johnny Logan, samt blandt andre Marie Carmen Koppel, Bobo Moreno, Julie Steincke og vokalgruppen Good News. Sigurd Barrett er konferencier.

Ifølge Lars Bielefeldt, der er medarrangør af arrangementet, er de sidste solisttaler i skrivende stund netop ved at falde på plads.

Julie Steincke

er skuespillerinde, sangerinde, sangskriver og danser. Hun vandt i 2006 Marguerite Viby-prisen for rollen som Ulla i musicalopsætningen af The Producers på Det Ny Teater. I 2008 blev hun landskendt som dommer i talentkonkurrencen Talent 2008 på DRI.

Marie Carmen Koppel

er Danmarks førende gospel- og soul-diva. Hun har gennem en årrække opbygget et stort og trofast koncertpublikum. Med sin store stemme fylder hun kirker, spillesteder og kulturhuse landet over, med stor intensitet og nærvær.

Johnny Logan

er en irsk/australsk sanger og komponist, der er mest kendt for sine sejre i Eurovision Song Contest i 1980 og 1987. Han er den eneste i melodigrandprix-historien, der har vundet flere sejre ved Eurovision Song Contest, og bliver derfor også kaldt for "Mr. Grand Prix".

Nu kommer En Fredag i Nyborg

I samarbejde med Region Syddanmark stabler folkene bag En Søndag på Als nu et tilsvarende show på bene i Nyborg.

- Koncerten kommer til at finde sted på Strandvænget, der ligger på kanten af Storebælt og med broen i baggrunden. Den musikalske rygrad kommer til at bestå af SMUK samt solisterne fra En Søndag på Als.

Medarrangør af En Søndag på Als, Lars Bielefeldt, understreger dog, at selvom koncerten i Nyborg bygger oven på En Søndag på Als, bliver de to arrangementer ikke helt identiske.

I Nyborg er der nemlig tale om en aftenkoncert, og det vil naturligvis sætte sit præg på koncerten.

Lars Bielefeldt finder det helt oplagt, at koncerten nu også kan opleves i det østfynske.

- Til En Søndag på Als trækker vi folk fra hele Sønderjylland. Nu kan vi også tiltrække folk fra Fyn, Vestsjælland og Trekantsområdet, forklarer han.

I forbindelse med koncerten bliver der fra kl. 17.00 mulighed for en koncertbuffet for virksomheder, personaleforeninger og andre som gerne vil starte koncertoplevelsen med lidt godt at spise.

I selve koncertområdet bliver der mulighed for at købe mad og drikkevarer fra vore salgstele, og publikum er velkommen til at medbringe en havestol eller tæpper, så man ikke skal stå op i 3 timer, fortsætter Lars Bielefeldt.

Medlemstilbud

Billetter til En Søndag på Als koster i øjeblikket kr. 300,- ekskl. gebyr, mens billetter til En Fredag i Nyborg koster kr. 250,- ekskl. gebyr. Priserne stiger frem mod koncerterne. Der er således penge at spare ved at købe billetter i god tid.

Medlemmer af SMUK Støtteforening får kr. 50,- i rabat på den til enhver tid gældende pris. Billetter kan bestilles direkte via SMUK hjemmeside: www.smukmusik.dk

I forbindelse med En Søndag på Als kan man for yderligere 100 kroner tillige få bustransport fra Haderslev direkte til Augustenborg Slotspark med mulighed for opsamling undervejs.

Yderligere information findes på www.alskoncert.dk

Sejrsmarschen, der blev overhalet af virkeligheden

En af de mest spillede marcher herhjemme blev skrevet til det, der skulle være en stor sejr for Danmark, men som blev det måske mest kendte nederlag.

Mindst 37.500 danske mænd står på den ene side. 27.000 oprørere på den anden. Under dem er jorden dækket af grønne planter, der inden længe vil være blevet farvet røde. Tusindvis af liv vil gå tabt og historien blive forandret. Blandt de danske soldater er 26-årige Carl Christian Møller. Han har ingen våben i sin hånd, kun et musikinstrument.

Året er 1850. I to år har den Første Slesvigske Krig raset. For oprøret ulmede i de danske hertugdømmer Slesvig og Holsten, og i 1848 brød kampene ud. Preussen støtter oprøret, men Rusland har presset Preussen til at trække sig ud. Derfor står oprørerne nu alene over for fjenden på slagmarken ved Isted.

Carl Christian Møller er en af dem, oprørernes kugler gerne vil ramme. Han blev allerede som dreng ansat i et artillerikorps som musiker og siden i 2. brigades musikkorps. Ligesom sin far forstod han at tøjle musikinstrumenterne. I fredstid får fødderne noget at danse efter. I krigstid får fødderne noget at marchere efter. På heden ved Isted skal der ikke marcheres. Her skal projektilerne på arbejde, og måske bærer et af dem Carl Christian Møllers navn. Kampene begynder natten til den 25. juli og fortsætter, mens solen bryder frem, og nat bliver til dag. Carl Christian Møller deltager i slaget, som først slutter næste eftermiddag, da det lykkes de danske soldater at bryde igennem fjendens linjer og siden indtage Slesvig. Slaget er det største i Nordens historie, og Danmark er sejrherre, men oprørerne er ikke endeligt slået. Først efter yderligere to danske sejre ved Missunde og Friedrichstadt indser oprørerne, at de ikke kan slå Danmark, og i januar 1851 er krigen forbi.

8. februar 1951 når de danske tropper København. De marcherer ind i byen i triumf. Militærorkestrene er med til at sikre den festlige ramme. Blomster fal-

SMUK FOKUSERER PÅ 1864

Frem mod markeringen af 150 året for Slaget ved Dybbøl vil SMUK fokusere på begivenheden. Du kan derfor glæde dig til mere information om musikkens rolle i slaget og om SMUK's rolle i markeringen i 2014. Vi begynder med præsentationen af en march.

der fra oven, og hyldesten kommer alle steder fra. Carl Christian Møller har formentlig været en del af indtoget og mærket den stemning og glæde, en sejr kan vække.

Inden Første Slesvigske Krig var Carl Christian Møller en del af Hans Christian Lumbyes orkester. Hans Christian Lumbye, der allerede fra Tivolis åbning i 1842 var en central figur i forlystelsesparken. Carl Christian Møller kommer selv til at spille en væsentlig rolle i Tivolis koncertsal, præcis som Hans Christian Lumbye.

I 1854 bliver Carl Christian Møller orkesterdirigent og leder orkesteret ved forskellige koncerter og i teatre, og fra 1857 til 1864 er han musikdirektør ved Folketeaterrevyen.

Stik imod internationale aftaler vedtager Danmark den 18. november 1863 Novemberforfatningen og indlemmer Slesvig i Danmark. Preussen og Østrig svarer igen ved den 6. januar 1864 at true med at besætte Slesvig, hvis Danmark ikke trækker forfatningen tilbage indenfor 48 timer. Det sker ikke, og den 31. januar erklærer Preussen og Østrig, at de vil besætte Slesvig. Danmark er igen i krig.

Carl Christian Møller har ikke glemt de danske troppers sejrindtog i København i 1951, og han er sikker

på dansk sejr i denne Anden Slesvigske Krig. Han ønsker, at det er toner komponeret af ham, der skal gælde, når de danske tropper atter marcherer i triumftog gennem København. Han sætter sig til arbejdsbordet, og musikstykket bliver til. Han kalder det kort og godt for "Sejrmarch". Men mod syd er fæstningsforsvaret svagt og udrustningen forældet. Først bliver Dannevirke rømmet,

BLEV DIRIGENT I TIVOLI

Carl Christian Møller vendte i 1875 tilbage som musikdirektør ved Folketeaterrevyen. Her var han til 1885. Fra 1875 til sin død i 1893 var han desuden leder af harmoniorkestret i Tivoli og en af forlystelsesparkens mest populære mænd, der ligesom Lumbyerne har bidraget meget til musikkens udbredelse i de bredere lag af befolkningen. Carl Christian Møller har arrangeret, komponeret og lagt navn til hen ved 300 værker.

Carl Christian Møller var fra 1854 og frem til 1870 desuden stabs-hornblæser (dirigent) for Kongens Livjægerkorps Musikkorps.

Beretningen om Carl Christian Møller er blevet til på baggrund af et interview med Mogens Gaardbo samt oplysninger fra blandt andet Gyldendals åbne encyklopædi.

Marchen, der er et mesterværk

Bataillemarch er en af de meste værdsatte marcher herhjemme. Militærmusikentusiast Mogens Gaardbo er ikke i tvivl om hvorfor.

- I deres sjæl var komponisterne dengang militærmusikere, siger Mogens Gaardbo og henviser til store danske komponister i 1800-tallet som Hans Christian Lumbye, Carl Christian Møller, Frederik Lincke og senere Carl Nielsen. Fælles for dem var, at de havde fået deres musikalske opdragelse i militæret, og det glemte de ifølge Mogens Gaardbo aldrig.

■ LIGGER PÅ RYGRADEN

Bataillemarch er en af de marcher, som også nutidens musikere i Forsvaret kan på rygraden. Den er at finde på en lang række indspilninger og bliver ofte benyttet ved forskellige lejligheder. Kort sagt er marchen en af militærmusikkens mest kendte evergreens.

- Det er måske den bedste march, der er blevet skrevet herhjemme. Den indeholder signaler, der relaterer til hærens kommandoer. Og den er både taktfast, melodisk og har en power som basunerne ved Jerikos mure, siger Mogens Gaardbo og tilføjer:

- Den er et mesterværk.

og siden erobrer fjenden Dybbøllstillingen og Als. Danmark erkender omsider nederlaget, og de soldater, der stadig har livet i behold, begynder marchen tilbage mod København. Musikkorps følger med og sørger for musik, der kan få de tunge skridt til at virke en smule lettere og holde marchen i gang. Efter sigende får musikerne ordre til at lade musikken dø, da soldaterne når Valby Bakke. For der er intet at fejre. Virkeligheden overhaler Carl Christian Møllers sejrmarch, og musikstykket kommer ikke til at bidrage til beruselsen efter endnu en sejr. Carl Christian Møller omdøber sin march til Bataillemarch, og spadserer soldaterne i møde, for at nå dem inden Valby Bakke, så han kan høre sin nyskrevne Bataillemarch. Marchen, der den dag i dag måske er en af de meste berømte danske marcher.

Efter en årrække med komposition af underholdningsmusik skriver komponist Carl Christian Møller i 1864 Bataillemarch.

■ SPÆNDER VIDT

Også trompetist i SMUK Martin Knudsen er begejstret for Bataillemarch.

- Jeg synes, det er en god march, fordi den er taktfast og god at marchere til. Og jeg kan godt lide, at den spænder bredt. Der er triumferende musik, der hele tiden bliver afløst af de mere lyriske stykker. Den veksler mellem det lidt tunge og det lette. Den er ret fantastisk, siger Martin Knudsen.

- Og det er sjovt at spille en march, der har så speciel en historie. Det er sjovt at tænke på, mens man spiller. Det gør jeg i hvert fald, tilføjer han.

Martin Knudsen fortæller, at SMUK har spillet marchen så mange gange, at der efterhånden er opstået en slags autonom forståelse for, hvordan marchen skal spilles.

- Når vi spiller den, er det ligesom at tage et par sko på, der bare passer rigtig godt, forklarer han.

SMUK INDSPILLER ALBUM MED FOKUS PÅ 1864

I anledning af næste års markering af 150-året for Slaget ved Dybbøl indspiller SMUK et nyt album. Med på albummet kommer blandt andet C. C. Møllers berømte Bataillemarch. Overskriften for projektet er "Historien i toner", og tanken er, at albummet skal være begyndelsen på et stort anlagt projekt med koncerter og markeringer af 150-året for Slaget ved Dybbøl.

■ VIGTIGT AT MØDE MUSIKKEN

Ud over Bataillemarch vil blandt andet Kong Christian IX's Honnørmarch, Den Tapre Landsoldat og Slumrer sødt i Slesvigs jord være at finde på albummet.

- Musikken var også dengang en uadskillelig del af begivenhedernes gang. For virkelig at begribe, hvad der foregik, og hvad 1864 betyder i dag, er det derfor vigtigt også at møde musikken. Tonerne fortæller os måske mere, end vi lige tror, om, hvad det virkelig betød, det, der skete ved Dybbøl og på Als i foråret for snart 150 år

siden, forklarer orkesterchef Thomas Larsen Späth.

På indspilningen vil man også støde på én af de marcher, som de preussisk-østrigske styrker kunne høre, mens de ventede på at storme de danske skanser.

- På denne måde ønsker SMUK at nuancere billedet – i stil med, at der til kransenedlæggelser og lignende nu deltager både danske og tyske soldater. Fjendskabet i denne del af verden er heldigvis et overstået kapitel, udtaler orkesterchefen.

KORT OM SMUKS NYE CD

Cd'en med militærmusikken fra de to slesvigske krige bliver indspillet i Slesvigske Musikhus. Det er dirigent Jesper Juul og den anerkendte producer Preben Iwan, der sammen med SMUK kommer til at forestå indspilningen. Cd'en vil udkomme i slutningen af 2013.

Historiecenter har fuld gang i forberedelserne

Historiecenter Dybbøl Banke er i fuld gang med forberedelserne til markeringen af 150-året for slaget ved Dybbøl. Det sker i samarbejde med en række museer. Blandt andet skal der produceres en række af de ting, soldaterne havde i hænderne, dengang preusserne gav os bank.

Den 18. april 2014 venter der publikum en række særlige oplevelser på Historiecenter Dybbøl Banke. Her bliver det nemlig markeret, at det er 150 år siden, at Danmark led det historiske nederlag ved Dybbøl. Allerede nu er historiecenteret i fuld gang med forberedelserne. Historiecenter Dybbøl Banke er blandt andet involveret i den cd, SMUK skal indspille med musik brugt omkring 1864.

Museumsinspektør Bjørn Østergaard håber, at cd'en kan føre mere med sig.

- Det skulle gerne munde ud i noget undervisningsmateriale om militærmusik og om den motivation, det giver soldaterne, siger han.

■ FILMPROJEKT I GANG

Op til markeringen den 18. april 2014 vil Historiecenter Dybbøl Banke lancere en helt ny digital formid-

ling af tiden omkring 1864. Det sker i samarbejde med Fregatten Jylland, Dansk Landbrugsmuseum Gl. Estrup samt Dannevirke Museum. Historiecenter Dybbøl Banke er desuden i gang med at udvikle en særlig kikkert, der eksempelvis rettet mod skanse 8 ikke viser skansen som den ser ud i dag, men som den så ud under slaget.

Endelig er Ole Bornedals store filmprojekt, der handler om krigen og som DR viser, nu gået i gang. - Det er lykkedes at rejse de sidste penge, forklarer Bjørn Østergaard og oplyser, at serien ruller over skærmen i efteråret 2014.

- Det er selvfølgelig lidt ærgerligt. Vi havde håbet, første afsnit ville komme 18. april, tilføjer Bjørn Østergaard.

UDDRAG AF SMUK KALENDER

1. marts	Indvielse af Soldaterrekreation - KFUM Soldaterhjem	Hvorup
8. marts	Fredagsparade	Haderslev
10. marts	"Maestro på Museet" - Holmboe Festival	Horsens Kunstmuseum
12. marts	Gymnasiekoncert	
13. marts	Gymnasiekoncert	
14. marts	Gymnasiekoncert	
15. marts	Fredagsparade	Haderslev
20.-26. marts	CD indspilning – 150 året for Slaget ved Dybbøl	Slesvigske Musikhus, Haderslev
22. marts	Parade Danske Division	Haderslev
24. marts	Gabrielsdag – Telegrafregimentet	Ryes Kaserne, Fredericia
5. april	Fredagsparade	Haderslev
8. april	Seniorkoncert	Haderslev Idrætscenter
9. april	Parade i anledning af Danmarks Besættelse 1940	Haderslev
10. april	Seniorkoncert	Billund Centret
11. april	Seniorkoncert	Aarup Hallen
12. april	Fredagsparade	Haderslev
18. april	Parade og koncerter – Slaget ved Dybbøl	Dybbøl Banke og Sønderborg
23. april	Koncert og kransenedlæggelse – Slaget ved Kolding	Christiansfeld
29. april	Seniorkoncert	Nordfyns Efterskole, Særslev
30. april	Seniorkoncert	Fredericia Teater
1. maj	Seniorkoncert	Rødding Centret
3. maj	Fredagsparade	Haderslev
4. maj	Lysfest – Danmarks Befrielse 1945	Haderslev Kaserne
5. maj	Mindegudstjeneste – Danmarks Befrielse 1945	Haderslev Domkirke
5. maj	Mindehøjtidelighed – Danmarks Befrielse 1945	Skamlingsbanken
10. maj	Fredagsparade	Haderslev
17. maj	Fredagsparade	Haderslev
22. maj	Støttekoncert for Soldaterhjemmet i Fredericia	Fredericia Teater
25. maj	Soldaterjubilæum – Slesvigske Fodregiment	Haderslev
28. maj	Koncert med Gunhild Carling	Skanderborg
29. maj	Koncert med Gunhild Carling	Kulturhus Harmonien, Haderslev
31. maj	Fredagsparade	Haderslev
7. juni	Fredagsparade	Haderslev
13.-16. juni	Genindvielse af Den Sønderjyske Krigergrav	Braine, Frankrig
21. juni	Fredagsparade	Haderslev
28. juni	Fredagsparade	Haderslev
29. juni	Kløftenfestival	Haderslev
30. juni	Bjerningdag	Bjerning Kirke, Haderslev
5. juli	Udfaldet fra Fredericia	Fredericia
6. juli	Udfaldet fra Fredericia	Fredericia
11. juli	Grill på Gravene	Haderslev
12. juli	Fredagsparade	Haderslev
18. august	En Søndag på Als	Augustenborg Slotspark
23. august	En Fredag i Nyborg	Strandvænget, Nyborg
28. august	Kastelskoncert	Kastellet, København
30. august	Fredagsparade	Haderslev